

4 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání se v České republice uskutečňuje v základních školách, v základních školách speciálních, ve víceletých gymnáziích a konzervatořích, v nichž žáci plní povinnou školní docházku. Dle mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED poskytují základní školy v České republice vzdělání na úrovni ISCED 1 (primární vzdělávání) a ISCED 2 (nižší sekundární vzdělávání). Závazné rámce pro tyto počáteční etapy vzdělávání vymezuje státem vydaný kurikulární dokument Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

V jednotlivých školách probíhá základní vzdělávání podle konkrétních školních vzdělávacích programů, které jsou stejně jako RVP ZV veřejným dokumentem přístupným pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost. Svou vzdělávací nabídku, resp. školní vzdělávací program, základní školy dnes již běžně zveřejňují mj. prostřednictvím systémů umožňujících dálkový přístup. Propagace a prezentace školy prostřednictvím webových stránek se stala již běžnou součástí budování image školy. ČŠI vytvořila pro školy moderní prostředí k jejich bezplatné prezentaci na veřejnosti – informační systém InspIS Portál. Školy zde mohou zájemce o vzdělávání informovat také o svém zaměření, tedy profilaci školy či školního vzdělávacího programu. Školy jako nejčastější profilaci uvádějí zaměření jazykové (30,5 %), sportovní (27,6 %), přírodovědné (19,3 %) a zaměření na výuku informatiky (18,5 %). Letošní zjištění potvrdilo trvalý trend mírného nárůstu podílu škol, které se konkrétně profilují na jednu nebo i současně na více vzdělávacích oblastí, avšak druh tohoto zaměření se téměř nemění, veřejné školy tak ve většině udržují svou vzdělávací nabídku. Také další zaměření (humanitní, matematické, výtvarné nebo hudební) představuje téměř neměnný podíl (okolo 8–10 %) ze vzdělávací nabídky škol. Z údajů škol poskytnutých prostřednictvím InspIS Portál vyplynulo, že necelá pětina (19 %) škol uvádí všeobecné zaměření školy, resp. svého školního vzdělávacího programu.

Během roku 2016 byly pro potřeby realizace základního vzdělávání ve školách s účinností od 1. září 2016 novelizovány právní předpisy a v návaznosti na ně také základní kurikulární dokument. Zásadní změna byla provedena v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, úpravy souvisely s ukončením platnosti přílohy č. 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením ke dni 31. srpna 2016 a s výše uvedenými změnami právních předpisů, zejména školského zákona. Školám tento krok přinesl povinnost změny RVP ZV promítnout do svých školních vzdělávacích programů.

V průběhu inspekční činnosti ČŠI trvale zjišťuje, jaké nástroje škola využívá při utváření, realizaci, správě a potřebné aktualizaci svých školních vzdělávacích programů. Česká školní inspekce nabízí školám bezplatný informační systém InspIS ŠVP (<http://www.csicr.cz/cz/Informacni-systemy-QL/Informacni-systemy>; <https://svp.csicr.cz>), který představuje podpůrný nástroj pro tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů. Systém nabízí školám komfortní uživatelské prostředí, díky němuž může škola zajistit kontrolu správnosti nastavení souladu svého vzdělávacího programu s příslušným, zejména aktuálně platným, rámcovým vzdělávacím programem. Ze zjišťování provedeného formou dotazníku pro ředitele škol vyplynulo, že téměř třetina z hodnocených základních škol (32 %) tento systém aktivně využívá. Vlastní, případně jiný, systém využívá téměř čtvrtina dotazovaných škol (24,7 %). Ve zbylých případech se jedná o školy, které o tento systém nejeví zájem, z uživatelského hlediska jim nevyhovuje (nemají dostatečnou techniku, nedokážou s ním pracovat) nebo ho neznají. Data potvrdila zjištění z loňského školního roku, podíl škol využívajících systém InspIS ŠVP se udržuje cca na třetině z hodnocených škol. Při dotazování na konkrétní překážky, které škole brání systém využívat v praxi, uvedla zbylá část škol nejčastěji to, že zaměstnanci školy nedokážou se systémem pracovat nebo že škole systém nevyhovuje. ČŠI školám v této oblasti nabízí trvalou metodickou podporu s využitím dalšího informačního systému InspIS Helpdesk, prostřednictvím něhož mohou školy řešit své konkrétní dotazy, podněty a požadavky.